

Beleidsnotitie Participatiebudget

Inhoudsopgave

Beleidsnotitie Participatiebudget

1.	Inleiding	3
1.1.	Leeswijzer	3
2.	Huidig Beleid	4
2.1.	Re-integratie	4
2.2.	Inburgering	4
2.3.	Volwasseneducatie	5
2.4.	Aanpassingen	5
3.	Doelgroep	7
3.1.	Huidige doelgroep re-integratie	7
3.2.	Huidige doelgroep volwasseneducatie	7
3.3.	Huidige doelgroep inburgering	8
3.4.	Doelgroep participatiebeleid	9
4.	Beleid Participatiebudget	10
4.1.	Nieuwe ontwikkelingen	11
4.2.	Beleid participatiebudget Teylingen	11
4.3.	Koppelingen andere beleidsterreinen	12
5.	Verantwoording en evaluatie	13
5.1.	Verantwoording	13
5.2.	Evaluatie	13
6.	Financiën	14
6.1.	Participatiebudget Teylingen	14
6.2.	Outputverdeelmaatstaven	14
6.3.	Gevolgen outputverdeelmaatstaven Teylingen	15
6.4.	Uitvoeringskosten	15
7.	Beslispunten	16

1

Inleiding

In 2007 is besloten de gemeentelijke middelen voor volwasseneneducatie, inburgering en re-integratie te bundelen in het Participatiebudget om mensen gemakkelijker aan een baan te helpen en maatschappelijke participatie te bevorderen. De onderliggende wetten die bij dit budget horen, de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB), de Wet Inburgering (WI) en de Wet werk en bijstand (WWB), blijven wel apart bestaan. Deze 'ontschotting' is gestart per 1 januari 2009. Het jaar 2009 is nog een overgangsjaar, maar vanaf 2010 moet Teylingen een visie hebben op het Participatiebudget.

Met Prinsjesdag 2009 is duidelijk geworden dat het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) per direct wijzigingen heeft aangebracht in deze regeling. De marktwerking in het educatiedeel van het Participatiebudget wordt uitgesteld tot en met 31 december 2012. Dat betekent dat de middelen voor volwasseneneducatie verplicht moeten worden besteed bij de ROC's. Ook blijven tot die tijd de budgetten voor volwasseneneducatie geormerkt en mogen deze niet worden ingezet voor inburgering of re-integratie. Het oorspronkelijke idee van de invoering van het Participatiebudget was een toename van de beleidsvrijheid van gemeenten, uitbreiding van de doelgroep en een beperking van de verantwoording (van drie losse verantwoordingen naar een). Door dit ene budget kon elke gemeente iedere belanghebbenden een integraal aanbod doen voor onderwijs en/of toeleiding naar werk. Het participatiebudget brengt dus vooral voordelen voor mensen die vallen onder meerdere afzonderlijke wetten. Zij kunnen nu één, integraal aanbod krijgen in plaats van afzonderlijke.

Voor Teylingen betekende de invoering van het participatiebudget dan ook aanvankelijk een kans om integraal participatiebeleid op te zetten, een kans die we ook wilden grijpen. Met Prinsjesdag 2009 is duidelijk geworden dat een van de drie budgetten, die voor volwasseneneducatie, tot en met 2012 geormerkt blijft. Hierdoor is het niet mogelijk om tot die tijd integraal participatiebeleid te ontwikkelen.

In deze notitie zetten wij uiteen hoe we de komende jaren het participatiebeleid willen vormgeven.

1.1 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 gaan wij nader in op het huidige beleid voor de re-integratie, inburgering en volwasseneneducatie. Daarbij geven we direct de huidige aandachts- en verbeterpunten weer. In hoofdstuk 3 wordt de doelgroep van het participatiebudget nader toegelicht en het aantal mensen in Teylingen dat hier mee te maken heeft. Op basis van de toelichting in hoofdstuk 2 en 3 beschrijven we in hoofdstuk 4 het (Teylingen) beleid voor het participatiebudget. De verantwoording en evaluatie staan centraal in hoofdstuk 5. Op de financiën geven we een toelichting in hoofdstuk 6. Tot slot staan in hoofdstuk 7 de beslispunten nogmaals op een rij.

2

Huidig beleid

Het oorspronkelijke doel van het participatiebudget was een samenvoeging van drie geldstromen. Het gaat om de budgetten die behoren bij de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB), de Wet Inburgering (WI) en de Wet werk en bijstand (WWB). Teylingen voert in dit kader al diverse taken uit. In dit hoofdstuk gaan wij nader in op het huidige beleid rond de genoemde wetten. Daarbij gaan we ook in op de aandachtspunten en verbeterpunten die wij op dit moment ervaren rondom de genoemde wetten zodat deze punten later worden meegenomen in het optimaliseren van het beleid rondom het participatiebudget.

2.1 Re-integratie

Vanuit de Wet werk en bijstand (WWB) heeft de gemeente de verantwoordelijkheid om bijstandsontvangers en werkloze niet-uitkeringsgerechtigden te ondersteunen bij de arbeidsinschakeling. Als het nodig is, bieden wij ze daarbij een re-integratievoorziening aan. Dit kan bijvoorbeeld scholing, loonkostensubsidie, gesubsidieerde arbeid of sociale activering zijn. In elke gemeente, ook in Teylingen, is dit vastgelegd in een re-integratieverordening. De uitvoering van de WWB is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling ISD Bollenstreek. Op basis hiervan voert de ISD de WWB uit. De huidige verordening dateert van begin 2008. Deze verordening is een kaderverordening zodat het mogelijk is om het beleid aan te passen op dit gebied zonder dat de verordening direct aangepast moet worden.

- 4 In de re-integratieverordening zijn geen expliciete doelstellingen vastgesteld. Het doel van dit beleid is wel om zoveel mogelijk mensen weer aan een baan te helpen.

2.2 Inburgering

De Wet Inburgering (WI) stamt uit 2007 en regelt de verplichte inburgering voor vreemdelingen met een rechtmatig verblijf in Nederland. Inburgeraars moeten een examen hebben gehaald om te voldoen aan de inburgeringsplicht en zijn zelf verantwoordelijk voor het met goed gevolg afleggen van het examen.

De gemeente heeft hierbij van het rijk een aantal taken gekregen:

- (potentieel) inburgeringsplichtigen moeten geïnformeerd worden over hun rechten en plichten die voortvloeien uit de wet.
- De gemeente moet een aanbod voor een inburgeringsvoorziening doen aan asielgerechtigden en geestelijk bedienaren.

De gemeente moet dus beoordelen wie via de gemeente een aanbod ontvang voor een inburgeringstraject en wie uitgezonderd worden van de inburgeringsplicht. Tenslotte hebben we als taak om de wet te handhaven, hierbij kunnen wij ook boetes uitdelen.

Voor burgers die vanuit de Europese Unie komen gelden andere regels. Dit zijn zogenaamde 'zelfmelders', zij kunnen op grond van de WEB een taalscholing volgen bij een ROC. Zij vallen dus niet onder de Wet Inburgering.

Bij de invoering van de WI is Teylingen gestart met aanbieden van een inburgeringstraject aan de verplichte doelgroepen¹. Omdat hiermee niet het volledige budget voor trajecten werd verbruikt, is eind 2008 besloten om ook aan de niet-verplichte doelgroepen een aanbod voor een traject te doen. Op deze manier is de laatste jaren al gewerkt aan het meer participeren van deze groepen in de samenleving.

De ISD voert de Wet Inburgering voor de gemeente Teylingen uit.

In ISD-verband loopt er, naast de landelijke verplichtingen, ook een apart project ter ondersteuning van inburgeraars. Bij het rijk is door de ISD-gemeenten een gezamenlijke

¹ Zie voor een uitgebreide toelichting op de 'verplichte doelgroepen' hoofdstuk 3 'Doelgroep'.

subsidie aangevraagd voor taalcoaches. Dit betekent dat een inburgeraar aan een taalcoach gekoppeld wordt. Het doel is om het taalniveau (van de gesproken taal) van de inburgeraar op een hoger plan te brengen en de inburgeraar te helpen met de voorbereiding op het inburgeringsexamen.

2.3 Volwasseneducatie

De Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) regelt de bundeling van verschillende vormen van beroepsonderwijs en volwasseneneducatie in regionale opleidingen centra (ROC's), agrarische opleidingen centra (AOC's) en vakscholen. Naast het beroepsonderwijs vallen ook de volwassenen (basis)educatie, het Voortgezet Algemeen Volwassenen Onderwijs (VAVO) en het cursorisch onderwijs (onderwijs in de vorm van een cursus).

Een belangrijk uitgangspunt van de WEB is dan ook dat iedere burger in bezit komt van een zogenoemde startkwalificatie zodat hij of zij goed kan functioneren in de maatschappij. In Europees verband is afgesproken dat in 2010 80% van de beroepsbevolking minimaal het niveau van een startkwalificatie heeft.

Holland Rijnland voert deze wet voor de hele regio, en dus ook voor Teylingen, uit. Het doel is om mensen te laten participeren in de samenleving en waar mogelijk een startkwalificatie te laten halen. De middelen worden ingezet voor Basiseducatie (BE), Nederlands als Tweede Taal (NT2) en het VAVO. Daarnaast kan er door een gemeente zelf maatwerk worden ingezet voor bepaalde doelgroepen. Zo is, onder andere in Teylingen, het project 'Handicap en Computer' van start gegaan. Holland Rijnland koopt hiervoor volwasseneneducatie in bij de ROC's, voert de wervingscampagne Alfabetisering in samenwerking met de ROC's uit en stemt gezamenlijk af voor de inzet van de educatiemiddelen op re-integratie en inburgering.

Mensen kunnen alleen op basis van vrijwilligheid deelnemen aan volwasseneneducatie. De deelnemers melden zich dan ook zelf aan bij een onderwijsinstelling.

2.4 Aanpassingen

Het participatiebudget willen wij aangrijpen om het rendement van de drie wetten te optimaliseren. Om dit te bereiken hebben we in kaart gebracht wat de aandachts- en verbeterpunten zijn in de huidige regelingen die Teylingen zelf signaleert. In hoofdstuk 4 'Beleids Participatiebudget' houden we rekening met deze signalen.

Aandachts- en verbeterpunten re-integratie

De aandachts- en verbeterpunten bij de re-integratie zijn:

- In het huidige cliëntenbestand van de WWB zit een aantal moeilijke herplaatsbare mensen (het zogenaamde 'granieten bestand'). Voor deze mensen is specifiek maatwerk nodig om hen aan een baan te kunnen helpen.
- De budgetten staan onder druk.

Aandachts- en verbeterpunten inburgering

De aandachts- en verbeterpunten bij de inburgering zijn:

- De (te) snelle invoering van de WI door het rijk en de ingewikkelde regeling hebben er destijds toe geleid dat de inburgering in eerste instantie is gestagneerd. De WI is sinds de invoering dan ook al enkele keren gewijzigd.
- Voor de ISD is het arbeidsintensief om uit te zoeken of iemand inburgeringsplichtig is in verband met de ingewikkelde regelgeving. Hiervoor zijn al extra mensen aangenomen.
- Net als de meeste andere gemeenten in Nederland biedt de ISD aan mensen in Teylingen minder inburgeringsvoorzieningen aan dan vooraf verwacht/gehoopt is. Hiervoor is een aantal redenen:
 - Een aantal inburgeraars is analfabeet. Zij moeten eerst via volwasseneneducatie alfabetiseren voordat hen een inburgeringsvoorziening kan worden aangeboden.
 - De Wet Inburgering is in de uitvoering lastig. De wet wijzigt voortdurend waardoor inburgeringsvoorzieningen aanbieden bewerkelijk en tijdrovend is.
 - In juni 2009 is de doelgroep aan wie een inburgeringsvoorziening aangeboden kan worden, uitgebreid. Deze 'nieuwe' doelgroepen, oudkomers en personen die vielen onder de overgangsregeling Wet Integratie Nieuwkomers / WI zijn moeilijker te motiveren om gebruik te maken van een voorziening. Op een eerste uitnodiging reageren veel mensen niet en mensen die reageren willen

- vaak niet inburgeren (deze mensen vinden vaak dat ze er hier al te lang zijn of hebben onder de Wet Inburgering Nieuwkomer (WIN, de voorganger van de WI) lessen gevolgd en willen nu niet nog een inburgeringscursus volgen).
- Veel mensen stellen dat zij om medisch en/of psychische redenen niet kunnen inburgeren. In dat geval moet eerst een medisch advies worden ingewonnen. Afhankelijk van het advies blijft de inburgeringsplicht in stand of wordt een ontheffing verleend.
 - Volgens de huidige verordening WI kunnen inburgeraars een inburgeringsaanbod weigeren. Mensen moeten in dat geval de inburgering zelf regelen en betalen. Zij kunnen alleen niet gedwongen worden.
 - Niet iedereen die aan een inburgeringsvoorziening deelneemt, legt een inburgeringsexamen af.

Aandachts- en verbeterpunten volwasseneducatie

De aandachts- en verbeterpunten bij de re-integratie zijn:

- Een aandachtspunt bij de volwasseneducatie is de toeleiding van deelnemers. De deelname aan trajecten is vrijwillig en mensen moeten zich zelf aanmelden bij een ROC. Niet iedereen komt dan ook direct op de juiste plek terecht.
- Een voordeel van de huidige volwasseneducatie is dat maatwerk mogelijk is. Op deze manier kunnen we goed inspelen op de vraag van de doelgroep. Een direct aandachtspunt hierbij is wel dat dit maatwerk ook daadwerkelijk ontwikkeld moet worden.
- Doordat regionaal educatietrajecten ingekocht zijn, is hier een kostenvoordeel mee gemoeid. Het is voor elke gemeente efficiënter en voor kleine doelgroepen kan ook relatief goedkoop maatwerk worden opgezet.

3

Doelgroep

De doelgroep van de Wet Participatiebudget is ruimer dan de doelgroepen van de drie afzonderlijke materiewetten. In dit hoofdstuk zetten we deze doelgroepen op een rij en bepalen we op welke doelgroepen Teylingen zich gaat richten. Aan de hand van de beschrijving van de doelgroep, gaat hoofdstuk 4 vervolgens in op de uitgangspunten van het beleid voor het participatiebudget.

3.1 Huidige doelgroep re-integratie

De doelgroep die vanuit de WWB voor re-integratie in aanmerking komt, bestaat uit uitkeringsgerechtigden, Anw-ers (Algemene Nabestaande Wet) en nuggers (niet-uitkeringsgerechtigden) woonachtig in de ISD gemeenten, jonger dan 65 jaar maar ouder dan 18 jaar.

De Anw-ers en nuggers moeten ouder dan 23 jaar zijn. Bovendien geldt voor deze groepen dat hun netto-inkomen niet hoger mag zijn dan 130% van het sociaal minimum.

Aantallen

In Teylingen kwam het volgende aantal mensen in de afgelopen jaren in aanmerking voor een WWB-uitkering:

Jaar	Aantal mensen met een WWB-uitkering
2007	148
2008	131
2009 (tot september)	142

7

De verwachting is dat, vanwege de financiële crisis, deze groep de komende maanden van 2009 nog zal groeien.

3.2 Huidige doelgroep volwasseneducatie

Holland Rijnland sluit de contracten af voor de volwasseneducatie voor inwoners van Teylingen. De doelgroep voor volwasseneducatie is dan ook voor hele regio Holland Rijnland hetzelfde. Volwassenen vanaf 18 jaar komen in aanmerking voor volwasseneducatie als zij met een educatiemiddel het volgende kunnen bereiken:

- Behalen van startkwalificatie
- Oriëntatie op de arbeidsmarkt
- Beroepsgerichte training
- Toeleiding naar scholing
- Toeleiding naar werk
- Oriëntatie op vrijwilligerswerk
- Sociale activering
- Sociale redzaamheid

Aantallen

Per educatiemiddel heeft het volgende aantal mensen uit Teylingen in 2008 deelgenomen:

Middel	Aantal
VAVO	15
Basiseducatie	59
NT2	13
<i>Totaal</i>	<i>85</i>

In voorgaande jaren is op een andere manier geregistreerd waardoor deze aantallen niet vergelijkbaar zijn.

3.3 Huidige doelgroep inburgering

De Wet Inburgering (WI) richt zich op alle inwoners van derdelanden (landen buiten Europa) van 16 tot 65 jaar die duurzaam in Nederland willen en mogen verblijven voor zover deze personen niet gedurende minstens acht jaar van de leerplichtige leeftijd in Nederland verbleven, niet over bepaalde diploma's of certificaten of andere soortgelijke bewijsstukken beschikken en niet hebben aangetoond te beschikken over voldoende mondelinge en schriftelijke vaardigheden in de Nederlandse taal en evidente kennis van de Nederlandse samenleving.

Gemeenten *moeten* aan de volgende personen een aanbod voor een inburgeringsvoorziening doen:

- asielgerechtigden (zowel oudkomers als nieuwkomers)
- geestelijk bedienaren (zowel oudkomers als nieuwkomers)

Gemeenten kunnen aan de volgende personen een aanbod voor een inburgeringsvoorziening doen:

- nieuwkomers en oudkomers met een uitkering (WWB of een andere sociale zekerheidsuitkering)
- oudkomers die zelf geen inkomsten uit werk of uitkering hebben. Hierbij leggen wij vooral prioriteit bij opvoeders (vrouwen in de leeftijd van 18 tot 45 jaar).

Aantallen

De afgelopen jaren is aan het volgende aantal mensen een inburgeringsvoorziening aangeboden in Teylingen:

Jaar	Aantal aangeboden trajecten	Aantal afgelegde examens	Aantal gehaalde examens
2007	2 *	1	1
2008	10	4	4
2009 (tot september)	32	10	10

* In 2007 zijn niet alle mensen die deelnamen aan een inburgeringstraject geregistreerd. Het officiële, landelijke registratiesysteem vertoonde in dit jaar nog aanloopproblemen.

8

De afgelopen jaren zijn al gecombineerde of duale trajecten aangeboden aan inburgeraars. Een gecombineerde voorziening is een inburgeringsvoorziening die wordt aangeboden in combinatie met een voorziening gericht op arbeidsparticipatie, deze voorzieningen worden door de inburgeraars *volgtijdelijk* gevolgd. Bij een duale voorziening betekent dit dat een inburgeringsvoorziening gecombineerd wordt met activiteiten gericht op het bevorderen van de actieve deelname aan de Nederlandse samenleving, deze voorzieningen worden *gelijktijdig* gevolgd.

Jaar	Aantal gecombineerde voorzieningen	Aantal duale voorzieningen	Inburgeringsvoorzieningen aan 'pardonners	Voorzieningen geweest ingezetenen
2007	1			1
2008	4	4		2
2009 (tot september)	10	10	10	

Niet elke inburgeringsplichtige heeft een voorziening nodig om een inburgeringsexamen af te leggen. Sommigen kunnen/moeten dit zelf afleggen. Aan deze doelgroep wordt alleen een handhavingsbeschikking toegestuurd. Dit gaat om:

Jaar	Aantal handhavingsbeschikkingen
2007	21
2008	20
2009 (tot september)	20

Als mensen analfabeet zijn kunnen zij nog geen inburgeringsvoorziening volgen. Aan deze mensen biedt de ISD eerst een alfabetiseringscursus aan (deze worden gefinancierd uit de volwasseneducatiegelden). De ISD volgt deze mensen zodat zij nadat zij het benodigde niveau hebben alsnog een inburgeringsvoorziening aangeboden krijgen.

3.4 Doelgroep participatiebeleid

Binnen de Wet Participatiebudget is de doelgroep uitgebreid. Het participatiebudget kan nu worden ingezet voor één breed geformuleerde doelgroep, namelijk:

- Aan iedere in Nederland woonachtige Nederlander van achttien jaar en ouder
- Aan iedere in Nederland woonachtige vreemdeling van achttien jaar en ouder die rechtmatig in Nederland verblijf houdt (artikel 8 van de Vreemdelingenwet 2000, onderdelen a t/m e en l);
- Iedere in Nederland woonachtige persoon van 16 en 17 jaar:
 - die ontheffing heeft van de kwalificatieplicht
 - reeds voldaan heeft aan de kwalificatieplicht
 - voor wie schooluitval dreigt, maar die door een leer-werktraject alsnog een startkwalificatie kan behalen.

Als Teylingen kiezen we ervoor om waar mogelijk deze (nieuwe) doelgroep te hanteren en dus de huidige doelgroepen van de drie aparte deelwetten te verbreden. Door deze doelgroep te hanteren komt een grotere groep in aanmerking voor de beschikbare middelen. Ondanks de beperkingen die in september 2009 zijn opgelegd aan het participatiebudget worden de mogelijkheden die er nog zijn waar mogelijk optimaal benut.

In de uitvoering is het helaas niet mogelijk om direct de doelgroep te verbreden. De formatie bij de ISD is op dit moment bijvoorbeeld niet toereikend om nog meer mensen een inburgeringstraject aan te bieden.

Beslispunt 1:

Waar mogelijk de doelgroepen van de materiewetten te verbreden naar de doelgroep van het participatiebudget:

- Aan iedere in Nederland woonachtige Nederlander van achttien jaar en ouder
- Aan iedere in Nederland woonachtige vreemdeling van achttien jaar en ouder die rechtmatig in Nederland verblijf houdt (artikel 8 van de Vreemdelingenwet 2000, onderdelen a t/m e en l);
- Iedere in Nederland woonachtige persoon van 16 en 17 jaar:
 - die ontheffing heeft van de kwalificatieplicht
 - reeds voldaan heeft aan de kwalificatieplicht
 - voor wie schooluitval dreigt, maar die door een leer-werktraject alsnog een startkwalificatie kunnen behalen.

4

Beleid

In dit hoofdstuk zetten wij uiteen hoe we het beleid rondom het participatiebudget in Teylingen gaan vormgeven. Dit beleid is gebaseerd op de ervaringen met het beleid rondom de drie wetten en de aandachts- en verbeterpunten uit hoofdstuk 2 en de beschrijving van de doelgroep in hoofdstuk 3.

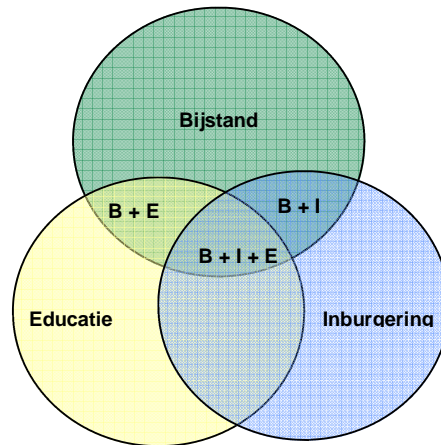
Het doel van het participatiebudget is om burgers zoveel mogelijk op maat te ondersteunen, zonder dat de schotten tussen de verschillende budgetten voor re-integratie, inburgering en educatie daarbij een belemmering vormen. Het voordeel van het participatiebudget ligt dan ook vooral bij de mensen die onder meerdere afzonderlijke regelingen vallen en nu één aanbod kunnen krijgen.

Het doel van het rijk is om door middel van het participatiebudget de gestelde doelen uit het bestuursakkoord op de drie afzonderlijke terreinen te behalen. Het doel is daarbij:

1. Het aantal huishoudens in de bijstand eind 2011 met 75.000 te laten dalen t.o.v. het aantal bijstandshuishoudens eind 2006.
2. Om 80% duale trajecten uit te voeren van de uit te voeren 60.000 inburgeringsprogramma's.
3. Om 60.000 educatietrajecten te realiseren.

Visueel zien de mogelijkheden van het participatiebudget er als volgt uit:

10

Het participatiebudget richt zich dan ook op de volgende doelgroep:

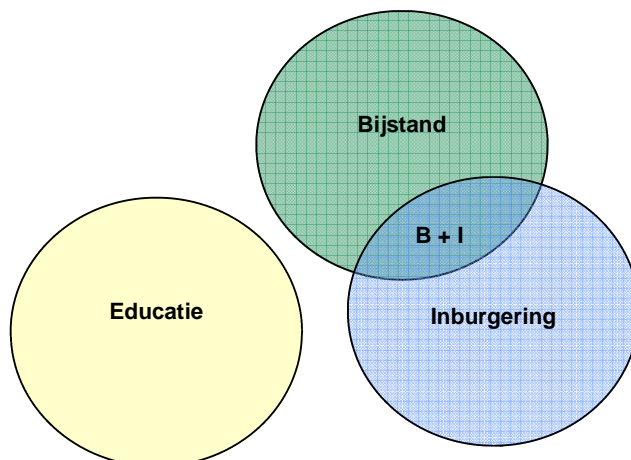
- Aan iedere in Nederland woonachtige Nederlander van achttien jaar en ouder
- Aan iedere in Nederland woonachtige vreemdeling van achttien jaar en ouder die rechtmatig in Nederland verblijf houdt (artikel 8 van de Vreemdelingenwet 2000, onderdelen a t/m e en I);
- Iedere in Nederland woonachtige persoon van 16 en 17 jaar:
 - die ontheffing heeft van de kwalificatieplicht
 - reeds voldaan heeft aan de kwalificatieplicht
 - voor wie schooluitval dreigt, maar die door een leer-werktraject alsnog een startkwalificatie kunnen behalen.

4.1 Nieuwe ontwikkelingen

Op 15 september 2009 heeft Teylingen een brief ontvangen van het ministerie van OC&W. Hierin staat dat de marktwerking in de educatiemiddelen wordt uitgesteld tot en met 31 december 2012. Daarnaast blijft tot die tijd het budget voor de volwasseneducatie geormerkt. Deze gelden mogen dus niet worden ingezet voor inburgering of re-integratie.² Dit betekent dus eigenlijk dat er weer een schot om het budget voor educatie wordt gezet.

Visueel ziet dit er dan als volgt uit:

Daarnaast is inmiddels bekend dat de overheid (op rijks, provinciaal en gemeentelijk niveau) moet bezuinigen vanwege terugvallende inkomsten. Op rijksniveau is bekend geworden dat er begin 2010 voorstellen besproken zullen worden om 20% te bezuinigen op de rijksbegroting. Daarnaast wordt er vanaf 2010 al gekort op de middelen voor volwasseneducatie.

Op zowel korte als lange termijn is op dit moment dan ook nog geen duidelijkheid over hoe het participatiebudget zich gaat ontwikkelen. Zeker niet nu de eerste stappen gezet zijn om de opzet van het participatiebudget aan te passen (het uitstellen van de marktwerking en het oormerken van het educatiedeel) en de bezuiniging op het educatiedeel in 2011. De verwachting is dan ook dat er in de komende jaren bezuinigd gaat worden vanuit het rijk op het participatiebudget. Deze aanpassingen zijn voor Teylingen erg belangrijk in de besluiten rondom het vormgeven van het participatiebudget.

11

4.2 Beleid participatiebudget Teylingen

In de keuzes die Teylingen maakt voor de inrichting van het participatiebudget houden wij rekening met zowel de landelijke als lokale (financiële) ontwikkelingen. Aangezien voor de educatiegelden recent de opzet van het participatiebudget is veranderd, stellen wij het beleid voor de educatie en de re-integratie en inburgeringsgelden apart op.

Re-integratie en inburgeringsdeel participatiebudget

De ISD voert voor Teylingen, en de andere ISD-gemeenten, de re-integratie en de inburgering uit. Dit is vastgelegd in de WWB- en WI-verordening. Hierbij tracht de ISD, waar nodig en mogelijk, zo veel mogelijk koppelingen te maken tussen de re-integratiebudgetten en de inburgeringsbudgetten. Recent heeft de ISD al met veel wijzigingen te maken gehad rond de WI, waardoor het huidige systeem juist goed is neergezet.

Gezien de huidige bezuinigingen op rijksniveau, de recente wijzigingen het afgelopen jaar op het gebied van de WI en het besluit van het ministerie van OC&W om de educatiemiddelen weer te 'schotten' voor de komende jaren wil Teylingen de huidige uitvoering voor de regelingen voor re-integratie en inburgering laten continueren door de ISD. Met daarbij wel de opdracht om zo goed mogelijk gebruik te maken van de voordelen

² Het Ministerie van OC&W geeft hiervoor als reden aan dat er op dit moment al de nodige druk staat op het stelsel van beroepsonderwijs. Dit komt onder andere door de crisis en de bijdrage die het beroepsonderwijs daardoor moet leveren aan de bestrijding van de jeugdwerkloosheid. Daarnaast heeft het beroepsonderwijs te maken met de invoering van een nieuwe competentiegerichte kwalificatiestructuur.

van de ontschotting binnen het participatiebudget voor de re-integratie en de inburgering. Op deze manier houden we rekening met het aandachtspunt dat maatwerk echt mogelijk moet zijn voor het zogenaamde 'granieten bestand'.

Op dit moment is het gezien deze onzekere ontwikkelingen (wijzigingen rondom de volwasseneducatie en de bezuinigingen) binnen het participatiebudget niet verstandig om tot 2013 het participatiebudget op een andere wijze te gaan uitvoeren (bijv. door de uitvoering van het participatiebudget bij één organisatie te leggen i.p.v. bij twee).

De ISD bereidt op dit moment een voorstel voor waarin de re-integratie en WI-verordening worden ingetrokken en worden vervangen door een participatieverordening. De raad zal dus in een later stadium mee kunnen praten over hoe de ISD dit deel van het participatiebudget daadwerkelijk invult.

Beslispunt 2:

- De ISD de uitvoering van de re-integratie en inburgering te laten continueren en waar mogelijk goed gebruik te maken van de voordelen van de ontschotting binnen het participatiebudget.

De ISD heeft hierbij wel aangegeven dat de huidige opdracht van de gemeenten voor re-integratie en inburgering niet gericht is op de breed benoemde doelgroep in het participatiebudget. Dit geeft vooral een knelpunt rondom de doelgroep inburgeraars. De ISD heeft op dit moment geen extra capaciteit beschikbaar om deze breed benoemde doelgroep allemaal een inburgeringsvoorziening aan te bieden.

Educatiedeel participatiebudget

De afgelopen jaren heeft Holland Rijnland voor de gehele regio contracten afgesloten met de ROC's over de af te nemen educatietrajecten. Daarbij is er voor elke gemeente in elk geval een basisaanbod (NT2 en VAVO e.d.), maar ook de mogelijkheid om nog aparte gemeentelijke trajecten te starten (zoals in Teylingen het traject 'Handicap en Computer').

12

Omdat sommige trajecten in elk geval nog doorlopen tot 2010 en het ministerie van OC&W heeft aangegeven dat de verplichte winkelnering (in elk geval) tot en met 2012 doorgaat, hebben alle gemeenten uit de regio Holland Rijnland, inclusief Teylingen, voorgesteld om de huidige opzet van inkoop in elk geval te verlengen tot en met 2012. Vooruitlopend op de discussie in de raad hebben de portefeuillehouders Sociale Agenda hier op 5 november kl. al mee ingestemd.

Het opzetten van een nieuw inkoopstelsel met al de onzekerheden op dit moment achten wij niet verstandig. Een ander argument om hiervoor te kiezen is dat de verwachting bestaat dat de bezuinigingen die het rijk in 2010 gaat doorvoeren, ook het participatiebudget verder gaan raken. Een geheel nieuwe constructie ontwikkelen voor het educatiedeel van het participatiebudget is op dit moment dan ook niet verstandig.

Wel gaat Teylingen monitoren of het wenselijk is dat er andere (gemeentelijke) trajecten gestart worden om de doelgroep verder te ondersteunen. Op deze manier kan invulling worden gegeven aan het aandachtspunt dat maatwerk nog steeds mogelijk is en dat Teylingen ook inzicht krijgt in of er daadwerkelijk een probleem in de toeleiding bestaat of dat het aanbod niet volledig is.

Beslispunten 3 en 4:

- Holland Rijnland de (regionale) inkoop van de educatiemiddelen te laten continueren.
- Monitoren of het wenselijk is dat er nog andere (gemeentelijke) trajecten in het volwasseneducatie worden gestart.

Vervolg

In 2010 en 2011 zullen de gevolgen en ontwikkelingen binnen het participatiebudget nauwlettend gevolgd worden: Welke voordelen heeft het ontschotten daadwerkelijk voor de integratie en inburgering? Komen er nog meer bezuinigingen op het participatiebudget? Is nog betere en nauwere samenwerking mogelijk tussen enerzijds de re-integratie- en inburgeringstrajecten en anderzijds de volwasseneducatietrajecten? Sluiten de huidige voorzieningen goed aan op de behoeften van de doelgroep? Moet er toegewerkt gaan worden naar één uitvoeringsorganisatie?

In 2011 / 2012 is er dan ook meer duidelijkheid over de (mogelijke) bezuinigingen op het participatiebudget.

In 2012 zal dan in nauwe samenspraak met alle betrokken partners gekeken worden naar de laatste ontwikkelingen en besproken worden hoe in 2013 het participatiebudget verder invulling te geven. In 2012 zal hier een nader voorstel over gedaan worden .

Beslispunt 5:

- Evaluatie en beleidsaanpassingen van het participatiebudget in 2012 voorleggen aan de raad.

4.3 Koppelingen andere beleidsterreinen

Het participatiebudget geeft de mogelijkheid om ook aansluiting te zoeken bij andere beleidsterreinen om de doelgroepen verder te ondersteunen, bijv. opvang voor kinderen of het lokale arbeidsmarktbeleid.

Gezien de onzekere ontwikkelingen rondom het participatiebudget en de krappe financiële positie van de gemeente willen we deze mogelijkheid de komende jaren niet benutten. Uiteraard kunnen de doelgroepen binnen het participatiebudget wel gebruik maken van alle huidige ondersteuningsmogelijkheden die de gemeente Teylingen op dit moment aanbiedt. Er zullen geen aparte en nieuwe koppelingen gemaakt worden tussen het participatiebudget en andere beleidsterreinen.

Beslispunt 6:

- Tot en met 2012 maken we geen aparte, nieuwe koppelingen tussen het participatiebudget en andere beleidsterreinen.

5

Verantwoording en evaluatie

Uiteraard is het belangrijk om vast te stellen hoe de verantwoording en evaluatie van het participatiebudget vormgegeven wordt. Op deze manier is het mogelijk om het beleid te monitoren en waar nodig bij te stellen. Daarbij zijn enkele verplichtingen van het rijk belangrijk. In dit hoofdstuk gaan wij achtereenvolgens in op de (financiële verantwoording) en de evaluatie van het participatiebudget.

5.1 Verantwoording

Teylingen moet via de SISA-bijlage van de gemeentelijke jaarrekening verantwoording afleggen over de inzet van het budget. In de uitwerking van deze wet is het dan ook van belang dat er op de juiste wijze verantwoording wordt afgelegd en goed wordt geregistreerd of een participatievoorziening wordt ingezet en of deze is toegekend aan een persoon uit de wettelijke doelgroep.

Elk jaar legt Holland Rijnland verantwoording af over het aantal ingezette educatietrajecten. Ook legt de ISD verantwoording af over de inburgerings- en re-integratietrajecten. Op deze manier heeft Teylingen jaarlijks de mogelijkheid om de voortgang binnen het participatiebudget te monitoren.

14

5.2 Evaluatie / beleidsbijstelling

Zoals in hoofdstuk 5 uiteen is gezet, continueren we tot en met 2012 de huidige uitvoeringsopzet van de drie materiewetten en –doelgroepen binnen het participatiebudget. In 2011, als duidelijk is hoe de ontwikkelingen rondom het participatiebudget zich voltrokken hebben, zal met alle partners gekeken worden naar een goede insteek van het participatiebudget in Teylingen. Vervolgens moet er besloten worden of de huidige opzet van het participatiebudget voldoet of dat deze aangepast moet worden. In de nota die hieruit volgt nemen wij in ieder geval de volgende punten mee:

- Voldoet de huidige opzet van de invulling van het participatiebudget?
- Wordt de doelgroep van het participatiebudget op dit moment voldoende bereikt?
- Moeten er nog koppelingen gemaakt worden tussen het participatiebudget en andere beleidsterreinen?

Deze nota leggen we voor aan de raad.

6

Financiën

Voor de uitvoering van het beleid rondom het participatiebudget krijgt Teylingen jaarlijks een budget van het rijk. Dit budget is anders opgebouwd dan alleen het optellen van de drie afzonderlijke budgetten. Daarnaast zijn vanaf 2010 de prestaties van een gemeente van invloed op het te ontvangen budget in de toekomst. In dit hoofdstuk gaan we nader in op het beschikbare budget en de wijze waarop het budget is opgebouwd.

6.1 Participatiebudget Teylingen

Voor 2009 is het participatiebudget als volgt samengesteld:

Onderdeel	Bedrag
Inbreng SZW (WWB)	€ 168.582
Inbreng OCW (WEB)	€ 323.829
Inbreng WWI (WI)	€ 205.328
Totaal participatiebudget	€ 697.739

Deze bedragen worden respectievelijk overgedragen aan de ISD (WWB en WI) en Holland Rijnland (WEB). De besteding van deze bedragen is als volgt:

- De WWB-gelden worden tot op heden elk jaar volledig besteed.
- De gelden die overblijven van de WI zijn bij de ISD tot op heden gereserveerd voor volgende jaren om dan een groter aanbod te kunnen doen aan inburgeraars.
- De WEB-gelden worden aan Holland Rijnland overgedragen. Holland Rijnland beheert deze gelden.

15

Voor 2010 is het voorlopige participatiebudget als volgt samengesteld:

Onderdeel	Bedrag
Inbreng SZW (WWB)	€ 163.977
Inbreng OCW (WEB)	€ 242.743
Inbreng WWI (WI)	€ 201.620
Totaal participatiebudget	€ 608.341

6.2 Outputverdeelmaatstaven

De resultaten die de gemeente levert vanaf 2010 zijn van invloed op het budget voor de jaren die volgen. Als een gemeente een bepaalde prestaties niet haalt dan is dit van invloed op van de verdeling van de middelen over de gemeenten in de toekomst. Het geld wordt niet teruggevorderd.

De omvang van het participatiebudget in 2009, 2010 en 2011 wordt in hoofdzaak vastgesteld op basis van objectieve factoren. De outputverdeelmaatstaven lichten we hieronder toe.

Re-integratie

De prestatiestimulans zal voor het beleidsterrein re-integratie vooral liggen op de inzet van middelen vanuit het Participatiebudget met als doel een daling van de verstrekte uitkeringen. Het bedrag dat het ministerie van SZW inbrengt, wordt vanaf 2011 geheel verdeeld op basis van het bestaande verdeelmodel voor het WWB W-deel, dus op basis van objectieve criteria. In 2009 en 2010 wordt deels nog verdeeld op basis van een historische verdeling.

Inburgering

Tot 2012 zal de inburgeringcomponent in het Participatiebudget volledig worden bepaald door objectieve verdeelmaatstaven. Met ingang van 2012 zullen outputverdeelmaatstaven de budgetverdeling volledig bepalen:

- Aantal personen ten behoeve van wie een inburgeringvoorziening is vastgesteld (weging 20 procent).
- Aantal personen ten behoeve van wie een duale inburgeringsvoorzieningen of taalkennisvoorziening is vastgesteld (weging 30 procent).
- Aantal behaalde inburgeringexamens of Staatsexamen NT2 I of II (weging 50 procent).

Educatiedeel

In 2012 krijgt Teylingen op basis van een verdeling tussen objectieve maatstaven (bijvoorbeeld inwoneraantal) en outputverdeelmaatstaven een budget. Dit is als volgt:

- Tot en met 2011 gelden de objectieve verdeelcriteria.
- 2012: 75 procent objectief en 25 procent op basis van output.
- Vanaf 2013 geldt de verhouding 50 procent objectief en 50 procent op basis van output.

Vanaf 2012 ligt de stimulans op de volgende output verdeelmaatstaven:

- Aantal ingekochte cursussen basisvaardigheden (2012: weging 15 procent, vanaf 2013: 30 procent).
- Aantal ingekochte VAVO-trajecten (2012: weging 3,75 procent, vanaf 2013: 7,5 procent).
- Aantal behaalde VAVO-diploma's (2012: weging 3,125 procent, vanaf 2013: 6,25 procent).
- Aantal behaalde certificaten Staatsexamen NT2 I of II (2012: weging 3,125 procent, vanaf 2013: 6,25 procent).

6.3 Gevolgen outputverdeelmaatstaven Teylingen

16 Voor Teylingen is de verwachting dat naar aanleiding van het hanteren van de outputverdeelmaatstaven het budget zal dalen. De redenen hiervoor zijn:

- Het is op dit moment lastig om het volledige budget voor inburgering te benutten omdat het aanbieden van een inburgeringsvoorziening om meerdere redenen niet eenvoudig is (Zie hoofdstuk 2.4 Aanpassingen, Aandachts- en verbeterpunten inburgering) is. Dit houdt waarschijnlijk in dat de komende jaren het inburgeringsdeel van het participatiebudget kleiner zal worden.
- Al enkele jaren wordt niet het gehele budget voor de volwasseneducatie gebruikt. Dit is te zien in de hele regio Holland Rijnland. Dit houdt waarschijnlijk in dat ook het educatiedeel van het participatiebudget kleiner zal worden.

Deze budgetten zijn maatgevend voor het uitvoeren van het participatiebudget. Het participatiebudget zal dan ook budgetneutraal uitgevoerd worden.

6.4 Uitvoeringskosten

Via het gemeentefonds krijgt Teylingen een bedrag voor de uitvoering van de re-integratie en de volwasseneducatie. Vanaf 2010 krijgt Teylingen ook een uitvoeringsdeel voor de inburgering in het gemeentefonds.

De uitvoeringsorganisaties van deze drie wetten, de ISD en Holland Rijnland, voeren elk jaar de uitvoeringskosten op in hun begrotingen. Deze begrotingen worden altijd voorgelegd aan de gemeenteraad en opgenomen in de gemeentelijke begroting.

7

Beslispunten

De beslispunten uit de nota Participatiebudget zijn:

Beslispunt 1

Waar mogelijk de doelgroepen van de materiewetten te verbreden naar de doelgroep van het participatiebudget:

- Aan iedere in Nederland woonachtige Nederlander van achttien jaar en ouder
- Aan iedere in Nederland woonachtige vreemdeling van achttien jaar en ouder die rechtmatig in Nederland verblijf houdt (artikel 8 van de Vreemdelingenwet 2000, onderdelen a t/m e en l);
- Iedere in Nederland woonachtige persoon van 16 en 17 jaar:
 - die ontheffing heeft van de kwalificatieplicht
 - reeds voldaan heeft aan de kwalificatieplicht
 - voor wie schooluitval dreigt, maar die door een leer-werktraject alsnog een startkwalificatie kunnen behalen.

Beslispunt 2

- De ISD de uitvoering van de re-integratie en inburgering te laten continueren en waar mogelijk goed gebruik te maken van de voordelen van de ontschotting binnen het participatiebudget.

Beslispunt 3

- Holland Rijnland de (regionale) inkoop van de educatiemiddelen te laten continueren.

Beslispunt 4

- Monitoren of het wenselijk is dat er nog andere (gemeentelijke) trajecten in het volwasseneducatie worden gestart.

Beslispunt 5

- Evaluatie en beleidsaanpassingen van het participatiebudget in 2012 voorleggen aan de raad.

Beslispunt 6

- Tot en met 2012 maken we geen aparte, nieuwe koppelingen tussen het participatiebudget en andere beleidsterreinen.

